

Sayın arkadaşımızın burada temas ettiği zirai mahsülde vukubulan hasar ve imar ve iskân Bakanlığı ile ilgili diğer konuları da, zabıtları alarak, ilgili bakan arkadaşlarıma aynen intikal ettireceğim.

Çok Muhterem Salihoglu bir de et konusuna temas ettiler.

Biliyorsunuz, et ihracatı ve canlı hayvan ihracatı durdurulmuştur. Bir iki gün içinde, bu konuda Hükümetin kesin ve müessir tedbirleri de ilân edilecektir.

Şimdilik söyleyeceklerim bundan ibarettir. Hepinizi saygı ile selâmlarım.

5. — *Kars Üyesi Sırrı Atalay'ın, yurdun her yerinde çekilmekte olan et darlığının nedenleri ve alınması gereken tedbirlere dair gündem dışı demeci.*

BASKAN — Sayın Sırrı Atalay, yurdun her yerinde ciddi bir şekilde çekilmekte olan et darlığının nedenleri ve alınması gerekli uzun ve kısa vadeli tedbirleri belirtmek üzere gündem dışı söz istemişlerdir.

Buyurun efendim.

SIRRI ATALAY (Kars) — Cumhuriyet Senatosunun sayın üyeleri,

Biraz önce Sayın Salihoglu da bir nebze işaret ettiler; Türkiye'de geniş bir şekilde görünürde bir et darlığı, bir et sıkıntısı vardır. Aslında, Türkiye et üretimi, et tüketimini karşılayacak durumdadır; yani bir et açığı söz konusu değildir. Ancak, yıllardan beri tatbik edilen bazı ekonomik olmayan tedbirler; kapalı müdahaleler ve diğer yönü ile alınması gereken ekonomik tedbirlerin alınmaması yüzünden, Türkiye'nin her yerinde bugün kasap, celep, Hükümeti; kendisinin istediği bir sahada belediyelerle beraber sıkıştırmış durumdadır.

Belediyeler, hiç gereği yokken ve ekonomik kuralların tamamen dışında olarak yer yer Türkiye'de et üzerinde müdahalede bulunmuşlardır. Türkiye'de hiçbir tarım ürünü narh yolu ile, belediyelerin yahut Devletin tazyiki altında değilken, müdahale mümkün değilken ve buna rağmen çeşitli şekilde takviye, çeşitli şekilde garantiler, çeşitli şekilde himaye tedbirleri görürlerken; buğdaydan sonra yılda 8 milyar lira civrında millî gelire katkıda bulunan et üretimi

üzerinde belediyeler çok yanlış bir davranış içerisinde bulunarak narh koymuşlardır ve geniş kitleleri bugün bir et davası ile karşı karşıya getirmiş bulunmaktadır.

Kesin şekilde ifade ediyorum; bu, tamamen yanlış, haksız ve hatalı olarak belediyelerin yaptığı, Hükümetin de seyirci kaldığı müdahale yüzünden olmuştur. Yoksa, Türkiye'de aslında bir et meselesinin olmaması gerekir idi. O halde, yapılacak tek ve akıllıca şey, ekonomik kurallara uygun olarak, serbest piyasa şartları içerisinde etin serbest bırakılması, dalgalandıktan sonra, etin kendi değer ölçüleri içerisinde fiyatını bulmasıdır.

Türkiye'de çeşitli gıda maddeleri artarken, hele etin hammadresi olan yem üzerinde hiçbir müdahale bulunmazken ve yem fiyatlarının üçte iki oranında arttığı bir dönem içerisinde, belediyelerin et üzerinde müdahalede bulunmaları, Hükümetin de buna seyirci kalması, hele Ticaret Bakanının «ithalât yapacağım.» şeklindeki beyanatı, - eğer bir lâtife değil ise - Türkiye'nin hayvancılığı için en büyük bir tehdit vasıtasıdır ve sanırım ki, böyle bir söz söylenmemiştir. Dışarıdan et ithali demek, Türkiye'nin hayvancılığına en ağır bir darbeyi indirmek demektir.

Az miktarda bir insanın kısa bir dönem içerisinde et ihtiyacını temin için, dış ülkelerden 8 liraya et getirmek bir hayalden ibarettir. Geçen yıl Amerika Birleşik Devletlerinin şimal mintakasında donmuş sığır etinin ihracat fiyatı 400 dolar iken, bugün 900 dolara çıkmıştır. Dünya piyasalarında sığır eti ortalaması 1 200 dolar iken, Türkiye'ye 3 - 9 liradan et ithalâtını düşünebilmek, dünya piyasalarını bilmemek demektir.

Et ithalâtını düşünmek, Türkiye'nin hayvancılığını daha uzun yıllar dar boğazlar içerisinde götürmek demektir. İthalât şöyle dursun, et ihracatını veyahut canlı hayvan ihracatını durdurmak bile yanlış ve hatalıdır. Ama, diğer taraftan denecek ki, et astronomik rakamlarla çıksın ve Devlet buna karşı seyirci mi kalsın? Zeytinyağı çıkacak, peynir çıkacak, patates çıkacak, soğan çıkacak, eti belli bir miktarda tutacaksınız. Bu mümkün değildir. Et belirli bir noktaya çıkmak zorundadır. Diğer serbest rekabet piyasası içerisinde yerini bulmaya